

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1410/2019
27.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Милићевић, адвокат из ..., против туженог Града Шапца, кога заступа Градско правобранилаштво Шапца, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3011/18 од 12.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 27.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3011/18 од 12.12.2018. године, у делу става првог изреке којим је преиначена пресуда Основног суда у Шапцу П 3819/16 од 09.05.2018. године и одбијен, као неоснован, захтев за накнаду материјалне штете и преиначена одлука о трошковима првостепеног поступка, као и у ставу другом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П 3819/16 од 09.05.2018. године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужиљи, на име накнаде нематеријалне штете, исплати због умањења животне активности износ од 400.000,00 динара, због претрпљених физичких болова износ од 120.000,00 динара, због претрпљеног страха износ од 100.000,00 динара и због наружености износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 09.05.2018. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужиље да јој тужени, на име нематеријалне штете због наружености, исплати износ преко досуђеног до траженог износа од 180.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиљи, на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде услед потпуне неспособности за рад, исплати одређене месечне износе за период од априла 2016. године закључно са децембром 2016. године и за 25 дана јануара 2017. године, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од 05. у месецу за претходни месец до исплате, све ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи, на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде због умањења радне способности, исплати за 6 дана јануара 2017. године, за период од фебруара 2017. године до

закључно са априлом 2018. године и за 9 дана маја 2018. године одређене месечне износе, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од 05. у месецу за претходни месец до исплате, све ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиљи, на име материјалне штете због умањења радне способности у виду ренте, исплаћује месечно износ од 14.513,00 динара, почев од 10.05.2018. године па убудуће, док ова обавеза по закону буде трајала или се не измени и то до 05. у текућем месецу за претходни месец, све са законском затезном каматом од доспелости сваке месечне рате па до исплате, с тим што је тужени обавезан да све заостале рате исплати одједном. Ставом шестим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 302.461,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом седмим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу преко досуђеног до траженог износа од 359.225,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом осмим изреке одбијен је, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3011/18 од 12.12.2018. године, ставом првим изреке жалба тужиље је одбијена, а жалба туженог је делимично усвојена па је првостепена пресуда потврђена у делу којим је усвојен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете и у делу којим је одбијен захтев за накнаду нематеријалне штете за душевне болове због наружености, преиначена у делу којим је усвојен тужбени захтев за накнаду материјалне штете тако што је тужбени захтев одбијен као неоснован, а обавеза туженог да тужиљи накнади трошкове парничног поступка је снижена на износ од 239.000,00 динара. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, побијајући је у делу става првог изреке којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен, као неоснован, захтев за накнаду материјалне штете и преиначена одлука о трошковима првостепеног поступка, као и у ставу другом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља се 19.03.2016. године возећи бицикл кретала магистралним путем поред локалног гробља у ..., када је ка њој кренуо чопор паса. У покушају да се одбрани и десном ногом одгурне псе који су је напали, изгубила је равнотежу, пала и задобила тешке телесне повреде - прелом радијуса-жбице, дебље кости подлактице леве руке у ручном зглобу и прелом пете метакарпалне кости десне шаке.

Услед задобијених повреда тужиља, рођена ... године, је трпела физичке болове и страх одређеног интензитета и трајања, ближе утврђеног из налаза и мишљења судског вештака, а животна активност јој је умањена 20%. Огледа се у отежаном обављању кућних послова и других послова везаних за употребу руку. Наруженост код тужиље је средњег степена и огледа се у деформитету у пределу ручног зглоба леве руке и ограниченој покретљивости прстију десне шаке, због чега трпи душевне болове.

Због задобијених повреда код тужиље је наступио потпуни губитак радне способности у периоду од 26.03.2016. године до 25.01.2017. године, а као последица повређивања тужиљи је умањена радна способност 40% за послове које је обављала у време штетног догађаја.

Тужиља је стекла четворогодишње основно школско образовање, бавила се пословима у пољопривреди и радовима око одржавања ... и ..., пресађивањем ..., окопавањем и брањем у време сезоне, а обављала је и све кућне послове. Корисник је породичне пензије.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применом одредби Статута Града Шапца, Закона о добробити животиња, Одлуке града Шапца о комуналним делатностима, Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине, Закона о ветерини и чл. 188, 189. став 3, 192, 195. и 200. Закона о облигационим односима, оценио да постоји основ за обавезивање туженог на накнаду нематеријалне и материјалне штете коју је тужиља претрпела, јер је тужени пропустио да организује ЗОО хигијенску службу хватања и збрињавања напуштених паса, притом оценивши да тужиља није допринела настанку штете.

Износ накнаде материјалне штете, на који је обавезао туженог, у виду изгубљене зараде услед потпуне неспособности за рад у периоду од 26.03.2016. године до 25.01.2017. године, услед умањења радне способности од 40% у периоду од 26.01.2017. године закључно са 09.05.2018. године, што је основ за одређивање висине ренте као облика накнаде штете од пресуђења за убудуће, првостепени суд је утврдио из извештаја Републичког завода за статистику о просечној месечној заради, без пореза и доприноса, неквалификованог радника у Сектору пољопривреде, шумарства и рибарства у Републици Србији, на који странке нису имале примедби.

Супротно становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд оценио да тужбени захтев за накнаду материјалне штете није основан.

Накнада материјалне штете у виду измакле користи од њеног настанка до окончања лечења односи се на губитак у заради коју би оштећени остваривао да није дошло до повређивања. То је добитак који се основано могао очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Под изгубљеном зарадом од момента окончања лечења па до момента доношења судске одлуке о накнади штете - сматра се она зарада коју би оштећено лице остварило да није постало потпуно или делимично неспособно за рад, па оштећеном припада право на разлику у заради коју остварује и коју би остваривао да није повређен.

Рента је очекивани губитак зараде у моменту доношења судске одлуке па за убудуће, због потпуне или делимичне неспособности за рад. Основ за остварење права на ренту као облика материјалне штете, постоји ако се утврди да оштећени услед претрпљених повреда и нарушења здравља не може да остварује приход од рада који би остваривао да је здрав и да му није умањена радна способност.

Ова зарада као вид штете утврђује се на бази чињеница које су познате у моменту доношења судске одлуке и она се утврђује на основу висине зараде коју би лице, које је потпуно или делимично неспособно за рад, остварило у том моменту да је било способно за рад, а коју због одређене неспособности није остварило.

Законска претпоставка је да свако лице поседује општу радну способност до 65 године живота, што га не спречава да се након те старосне границе радно ангажује у складу са преосталом радном способношћу.

Тужиља је у моменту настанка штетног догађаја имала ... година живота и обављала је послове у пољопривреди, за које послове јој је након повређивања радна способност умањена за 40%. Ипак, њено радно ангажовање у пољопривреди не подразумева континуитет, не гарантује сталност и не ради се о радном односу, чак ни на одређено време, па и по оцени Врховног касационог суда, није било основа да се висина накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде и ренте утврди према просечној месечној заради неквалификованог радника у Сектору пољопривреде, шумарства и рибарства у Републици Србији из извештаја Републичког завода за статистику подацима, јер се ти подаци односе на запослене који имају општу радну способност, што у конкретној ситуацији није случај.

Иако је у поступку доказала основ тужбеног захтева, тужиља је висину претрпљене материјалне штете била дужна да докаже вештачењем преко вештака пољопривредне струке и то висину зараде коју би у периоду потпуне неспособности за рад основано могла очекивати према редовном току ствари (имајући у виду њено здравствено стање, године старости као и конкретне послове које је обављала у пољопривреди и временски период током године у ком је радила), а чије је остварење спречено штетниковом радњом, као у наредном периоду у оквиру преостале радне способности висину разлике у заради коју према преосталој радној способности остварује и коју би остваривала да није постала делимично неспособна за рад, што је основ и за одређивање ренте за период од пресуђења па за убудуће.

Имајући у виду да је тужени током поступка оспоравао основ, што подразумева и висину постављеног тужбеног захтева, то је применом правила о терету доказивања тужиља правно релевантним доказима требало да докаже висину постављеног захтева, што у конкретном случају није учинила, па је без утицаја навод ревизије да је предлог за извођење доказа вештачењем тужиља повукла, јер се тужени није противио утврђивању висине штете према подацима Републичког завода за статистику.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредби чланова 153, 154, 163. и 165. ЗПП, сходно успеху странака у првостепеном и другостепеном поступку.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић